

Μαθημα 1. Η λατρεία στη ζωή των πιστών σήμερα

ΣΤΟΧΟΙ: Οι μαθητές να...

1. Διατυπώνουν τους προβληματισμούς τους γύρω από τη λατρεία.
2. Υποστηρίζουν με επιχειρήματα ότι στη χριστιανική θρησκεία η λατρεία συνδέεται άρρηκτα με την πίστη.
3. Να διακρίνουν τα ρήματα «παρακολουθώ» και «συμμετέχω» στη λατρεία.
4. Να εξηγούν τη λέξη εκκοσμίκευση.

ΠΟΡΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

[Μοιράζω το φύλλο εργασίας]

- Μέχρι τώρα είδαμε στο Γυμνάσιο τα εξής θέματα: Παλαιά Διαθήκη, Καινή Διαθήκη και Ιστορία της Εκκλησίας.

Στο Λύκειο ξεκινάμε με τη **ΛΑΤΡΕΙΑ** της Εκκλησίας. Τι είναι; Τι μας προσφέρει; Γιατί γίνεται; Τι σημαίνουν όλα αυτά που γίνονται στην Εκκλησία; Ποιος είναι ο δικός μας ρόλος σ' αυτήν, κ.ά.

α) Εκφράζοντας τις εμπειρίες μας

ΠΡΟΦΟΡΙΚΑ

1. Πείτε μου, σε ποιες περιπτώσεις βρεθήκατε στην Εκκλησία;
2. Σε ποια «τελετή» βρεθήκατε εδώ στο σχολείο στις 11 Σεπτεμβρίου; [Αγιασμός]

ΣΤΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

3. Πηγαίνουν συχνά όλοι οι χριστιανοί στην Εκκλησία; Γιατί;

[Οι μαθητές μπορούν να εργαστούν ανά θρανίο και να συμπληρώσουν τον πίνακα στο Φύλλο Εργασίας.]

Ας γράψουμε στον πίνακα:

ΤΙ ΜΑΣ ΑΡΕΣΕΙ στην Εκκλησία	ΤΙ ΔΕΝ ΜΑΣ ΑΡΕΣΕΙ στην Εκκλησία

β) Παρακολουθούμε ή συμμετέχουμε στη λατρεία;

- Τι διαφορά υπάρχει ανάμεσα στα δύο ρήματα;
- Όταν πηγαίνεις στην Εκκλησία, αισθάνεσαι ότι παρακολουθείς ή ότι συμμετέχεις;

	«παρακολουθώ»	«συμμετέχω» ✓✓✓
1.	Δεν με αφορά προσωπικά	Εκφράζω προσωπικά τη σχέση μου με το Θεό
2.	Δεν αισθάνομαι «μέλος» της Εκκλησίας, αλλά ξένος, περαστικός	Είμαι μέλος της Εκκλησίας όπως όλοι
3.	Είναι υπόθεση των ιερέων	«Συν-ιερουργώ»: είμαι απαραίτητος, γιατί με το βάπτισμά μου έχω τη γενική ιεροσύνη

γ) Ποια είναι η αιτία για όλα όσα δεν μας αρέσουν στην Εκκλησία;

Μήπως το ότι δεν πιστεύουμε βαθιά στα τελούμενα και νομίζουμε ότι είναι απλώς θρησκευτικές εκδηλώσεις;

Π.χ. όταν κοινωνούμε, πιστεύουμε ότι μεταλαμβάνουμε το Σώμα και το Αίμα του Χριστού;
Αυτό είναι **εκκοσμίκευση**.

Εκκοσμίκευση είναι (η τάση κατά την οποία) οι χριστιανοί νομίζουν ότι πιστεύουν στο Θεό, ενώ, στην ουσία, τον απορρίπτουν.

Αντίθετα, στην ιστορία της Εκκλησίας,

η **πίστη** και η **λατρεία** «περπατούν» πάντα μαζί.

Η πίστη στηρίζει τη λατρεία

Η πίστη είναι δεμένη με τη λατρεία.

δ) Η σημασία της γνώσης των σχετικών με τη λατρεία θεμάτων

Γιατί λατρεύουμε το Θεό; Αναρωτηθήκατε ποτέ; Μήπως από υποχρέωση;

Παραδείγματα: Όταν κάποιος υποστηρίζει μια ποδοσφαιρική ομάδα, του αρκεί να βλέπει τους αγώνες από το σπίτι του; Δε λαχταρά να πάει στο γήπεδο; Γιατί;

Άραγε τι σχέση έχει αυτό το παράδειγμα με τη λατρεία των χριστιανών;

ή

Όταν κάποιος είναι ερωτευμένος με κάποια κοπέλα ή αντίστροφα, του αρκεί να μείνει στο σπίτι και απλώς να της τηλεφωνεί; Δε θέλει να τη δει από κοντά, να βρεθούν στον ίδιο χώρο; Επίσης, δε θέλει να μοιραστεί τη χαρά του ότι είναι ερωτευμένος με τους φίλους του, τους δικούς του;

Άραγε τι σχέση έχει αυτό το παράδειγμα με τη λατρεία των χριστιανών;

Γιατί η λατρεία είναι σημαντική για τους χριστιανούς; Ας σκεφτούμε...

1. Λατρεύουμε το Θεό, επειδή εκείνος τη χρειάζεται; -
2. Για ποιον είναι σημαντική η λατρεία του Θεού; - Για τους ανθ_____.
3. Πώς είναι σημαντική για τους ανθρώπους;

Η λατρεία είναι πολύ σημαντική για τη ζωή μας, γιατί μας συνδέει με το Θεό και με τους συναθρώπους μας.
Μέσα στη λατρεία προσπαθούμε να ενωθούμε με το Θεό.

δ) Γι' αυτό, σ' αυτήν την τάξη θα προσπαθήσουμε να καταλάβουμε όσα θέματα σχετίζονται με τη λατρεία και μετά θ' αποφασίσετε τι θα κάνετε. Πρώτα πρέπει να γνωρίσουμε κάτι και μετά να το δεχτούμε ή να το απορρίψουμε. Έτσι δεν είναι;

Μάθημα 1. Η λατρεία στη ζωή των πιστών σήμερα

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μέχρι τώρα είδαμε στο Γυμνάσιο τα εξής θέματα:

Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	Παλαιά Διαθήκη
Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	Καινή Διαθήκη
Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	Ιστορία της Εκκλησίας
Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ	ΛΑΤΡΕΙΑ της Εκκλησίας

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ που θα απαντήσουμε φέτος:

α) Εκφράζοντας τις εμπειρίες μας

1. Πηγαίνουν συχνά όλοι οι χριστιανοί στην Εκκλησία; Γιατί;
Ας γράψουμε στον πίνακα:

ΤΙ ΜΑΣ ΑΡΕΣΕΙ στην Εκκλησία	ΤΙ ΔΕΝ ΜΑΣ ΑΡΕΣΕΙ στην Εκκλησία

β) Παρακολουθούμε ή συμμετέχουμε στη λατρεία;

Τι διαφορά υπάρχει ανάμεσα στα δύο ρήματα;

Ερώτηση: Όταν πηγαίνεις στην Εκκλησία, αισθάνεσαι ότι παρακολουθείς ή ότι συμμετέχεις;

	«παρακολουθώ»	«συμμετέχω» ✓✓✓
1.		
2.		
3.		

γ) Ποια είναι η αιτία για όλα όσα δεν μας αρέσουν στην Εκκλησία;

Μήπως το ότι δεν πιστεύουμε βαθιά στα όσα γίνονται εκεί και νομίζουμε ότι είναι απλώς θρησκευτικές εκδηλώσεις;

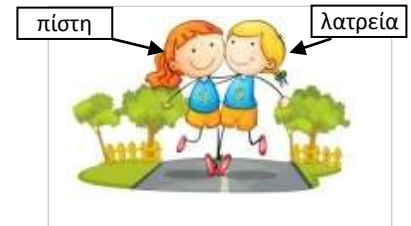
Π.χ. όταν κοινωνούμε, πιστεύουμε ότι μεταλαμβάνουμε το Σώμα και το Αίμα του Χριστού;

Αν όχι, αυτό είναι εκκοσμίκευση.

Εκκοσμίκευση είναι (η τάση κατά την οποία) οι χριστιανοί νομίζουν ότι πιστεύουν στο Θεό, ενώ, στην ουσία, τον απορρίπτουν.

Αντίθετα, στην ιστορία της Εκκλησίας,

Η πίστη και η λατρεία «περπατούν» πάντα μαζί.
 Η πίστη στηρίζει τη λατρεία
 Η πίστη είναι δεμένη με τη λατρεία.

δ) Η σημασία της γνώσης των σχετικών με τη λατρεία θεμάτων

1. Γιατί λατρεύουμε το Θεό; Μήπως από υποχρέωση;

Παράδειγμα: Όταν κάποιος υποστηρίζει μια ποδοσφαιρική ομάδα, του αρκεί να βλέπει τους αγώνες από το σπίτι του; Δε λαχταρά να πάει στο γήπεδο; Γιατί;
 Άραγε τι σχέση έχει αυτό το παράδειγμα με τη λατρεία των χριστιανών;

2. Γιατί η λατρεία είναι σημαντική για τους χριστιανούς; Ας σκεφτούμε...

α. Λατρεύουμε το Θεό, επειδή εκείνος τη χρειάζεται; -

β. Για ποιον είναι σημαντική η λατρεία του Θεού; - Για τους ανθ_____.

γ. Με ποιο τρόπο είναι σημαντική για τους ανθρώπους;

Η λατρεία είναι πολύ σημαντική για τη ζωή μας, γιατί μας συνδέει με το Θεό και με τους συναθρώπους μας.
 Μέσα στη λατρεία προσπαθούμε να ενωθούμε με το Θεό.

δ) Γι' αυτό, σ' αυτήν την τάξη θα προσπαθήσουμε να καταλάβουμε όσα θέματα σχετίζονται με τη λατρεία και μετά αποφασίζετε τι θα κάνετε. Πρώτα πρέπει να γνωρίσουμε κάτι και μετά να το δεχτούμε ή να το απορρίψουμε.

**Καλή αρχή
στην έρευνα!**

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ (από την Τράπεζα Θεμάτων):

1. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΩΣΤΟΥ-ΛΑΘΟΥΣ

	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ);
1.	Εκκοσμικευμένοι χριστιανοί θεωρούνται όσοι πιστεύουν στον Θεό ουσιαστικά και όχι τυπικά.	
2.	Εκκοσμίκευση ονομάζεται η αποσύνδεση λατρείας και πίστης.	
3.	Εμπειρίες από τη λατρεία της Εκκλησίας έχουμε, για παράδειγμα, από τις ακολουθίες της Μεγάλης Εβδομάδας, των Χριστουγέννων.	
4.	Η πίστη είναι υποχρεωτική και η λατρεία προαιρετική.	
5.	Ο Θεός δεν χρειάζεται τη λατρεία, αλλά οι άνθρωποι χρειάζονται τον Θεό.	
6.	Οι ακολουθίες της Εκκλησίας είναι δευτερεύον ζήτημα για τη ζωή των πιστών και της ίδιας της Εκκλησίας.	
7.	Όταν οι χριστιανοί απλά παρακολουθούν και δεν συμμετέχουν σε όσα τελούνται κατά τη διάρκεια της χριστιανικής λατρείας, γίνονται «συν-ιερουργοί»	
8.	Στη λατρεία της Εκκλησίας ο πιστός αναγνωρίζεται ως «συν-ιερουργός».	
9.	Στη λατρεία της Εκκλησίας, οι λαϊκοί είναι απλοί θεατές.	

2. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

1. Η λατρεία της Εκκλησίας είναι:
 - α. απλή θρησκευτική εκδήλωση
 - β. πλευρά του έργου των κληρικών
 - γ. έκφραση της πίστης των χριστιανών
2. Η λατρεία της Εκκλησίας συνδέει τον άνθρωπο με:
 - α. τον Θεό και τον συνάνθρωπο
 - β. τον Θεό και τη φύση
 - γ. τον Θεό και τους αγίους
3. Η λατρεία του Θεού είναι:
 - α. θρησκευτικό έθιμο
 - β. συνέχιση μιας παράδοσης
 - γ. έκφραση πίστης
4. Οι λαϊκοί συμμετέχουν στη λατρεία με τη «γενική ιεροσύνη» που έλαβαν
 - α. στην πρώτη τους Θεία Κοινωνία
 - β. με Βάπτισμα
 - γ. με το Χρίσμα
5. Οι πιστοί γίνονται «συν-ιεουργοί» όταν...
 - α. βοηθούν στις εργασίες του ναού
 - β. συμμετέχουν στα τελούμενα - λατρεία
 - γ. κάνουν ελεημοσύνες
6. Οι πρώτοι χριστιανοί δεν έκτιζαν εκκλησίες...
 - α. κυρίως εξαιτίας των διωγμών
 - β. διότι τους το απαγόρευαν τα έθιμά τους
 - γ. διότι δεν είχαν χρήματα

3. ΕΡΩΤΗΣΗ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ με ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η χριστιανική λατρεία:

- α. είναι έκφραση φόβου απέναντι στο θέλημα του Θεού
- β. χαρακτηρίζεται ως ευχαριστία και δοξολογία προς τον Θεό
- γ. συνεχίζει την παρακοή των πρωτοπλάστων

4. ΑΣΚΗΣΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΚΕΝΩΝ

1. «Η συμμετοχή των λαϊκών στη _____ της Εκκλησίας δεν είναι μια απλή _____ . Δηλαδή, να παραβρίσκονται τυπικά στις διάφορες _____ και τελετές της λατρείας, ξεχνώντας ότι η λατρεία είναι μια ουσιαστική υπόθεση για την ύπαρξή τους, αφού τους συνδέει με τον Θεό και τους οδηγεί και στην _____ με τους _____ τους».

(ακολουθίες / λατρεία / ενότητα / υποχρέωση / συνανθρώπους)

2. «Ο Θεός δεν έχει ανάγκη από τη λατρεία μας, εμείς χρειαζόμαστε τον Θεό, και μέσα από τη _____ λατρεία επιδιώκουμε να ενωθούμε μαζί Του. Όταν οι _____ γίνονται απλοί _____, τότε δημιουργείται σοβαρό _____ για ολόκληρη τη χριστιανική _____».
- (Θεατές / πρόβλημα / συνειδητή / λαϊκοί / Εκκλησία)

3. «Ο σημερινός _____ μπορεί ν' αποφασίσει για το πόσο τον ενδιαφέρει η _____ της Εκκλησίας, εφόσον φυσικά κατανοήσει πως η _____ του σ' αυτήν δεν είναι μια απλή _____ υποχρέωση αφού συνδέει ουσιαστικά την _____ μας με τον Θεό».

(συμμετοχή / χριστιανός / ύπαρξη / θρησκευτική / λατρεία)

4. «Σήμερα, οι περισσότεροι πιστοί προσέρχονται στη _____ ως θεατές και όχι ως _____ καθώς τα _____ από τον ιερέα δεν γίνονται κατανοητά και θεωρούνται απλές τελετές και όχι ευκαιρίες για να λάβουν τη _____ του Θεού».

(λατρεία / θρησκευτικές / τελούμενα / συμμετέχοντες / χάρη)

5. «Στη λατρεία της Ορθόδοξης Εκκλησίας η _____ και τα λοιπά μυστήρια είναι _____ της πίστης. Παρ' όλα αυτά, πολλοί άνθρωποι νομίζουν ότι η λατρεία είναι μια απλή θρησκευτική _____ ή ακόμη και _____ εκδήλωση. Η απουσία αυτής της σχέσης θεωρείται _____».

(εκκοσμίκευση / Θεία Ευχαριστία / έκφραση / κοινωνική / υποχρέωση)

6. «Στην ιστορία της Εκκλησίας, η _____ στον Θεό και η _____ στη λατρεία είναι αξεχώριστες. Παρ' όλα αυτά, πολλοί άνθρωποι νομίζουν ότι η _____ είναι μια απλή θρησκευτική _____ ή ακόμη και _____ εκδήλωση».

(συμμετοχή / κοινωνική / λατρεία / υποχρέωση / πίστη)

7. «Σύμφωνα με την πίστη της Εκκλησίας, ο Θεός δεν έχει _____ από τη _____ μας. Εμείς χρειαζόμαστε το Θεό και μέσα από τη _____ λατρεία επιδιώκουμε την _____ μαζί του. Γι' αυτό, παράλληλα με τους προβληματισμούς μας, είναι επιθυμητή η _____ μας για τα θέματα της λατρείας».

(ένωση / ενημέρωση / συνειδητή _____ / ανάγκη / λατρεία)

5. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1. Για την Εκκλησία πίστη και λατρεία συνδέονται. Παρ' όλα αυτά, πολλοί χριστιανοί τα αποσυνδέουν. Αν όμως οι πιστοί παρακολουθούν και δε συμμετέχουν στη λατρεία, μπορεί να αισθανθούν σιγά-σιγά αποξενωμένοι από τα τελούμενα, με αποτέλεσμα να αποδυναμώνεται η συνείδησή τους ότι είναι μέλη της Εκκλησίας. Για παράδειγμα, θεωρούν την ακολουθία του Γάμου ως κοινωνική εκδήλωση χωρίς να της δίνουν τις διαστάσεις του μυστηρίου. Να αναπτύξετε και να σχολιάσετε αυτές τις θέσεις χρησιμοποιώντας, αν χρειαστεί, και άλλα παραδείγματα.

2. Ορισμένοι χριστιανοί υποστηρίζουν ότι **❶ η λατρεία είναι απλή θρησκευτική υποχρέωση** και άλλοι ότι **❷ η λατρεία είναι ουσιαστική υπόθεση για την ύπαρξή τους**. Να σχολιάσετε τις παραπάνω θέσεις. Σημειώστε τα βασικά σημεία της απάντησής σας στον παρακάτω πίνακα.

❶	
❷	

3. Σύμφωνα με τη χριστιανική προσέγγιση, ο Θεός δεν έχει ανάγκη τη λατρεία των ανθρώπων, αντίθετα οι άνθρωποι χρειάζονται τον Θεό. Μέσα από τη συνειδητή λατρεία επιδιώκουν να ενωθούν με τον Θεό, αλλά και με τους συνανθρώπους τους. Να αναπτύξετε και να σχολιάσετε αυτές τις θέσεις.